

Prof. Robert Koch om Tuberkuløsen Smitte fra Dyr til Mennesker.

En betydningsfuld Kongres til Behandling af Tuberkulose-Spørgsmaal er som bekendt fra 22.—26. Juli blevet afholdt i London, og for de der forsamlede lægevidenskabelige Berømt- heder fra alle Verdens Kanter har den befærdet Autoritet paa Tuberkuløsen Omraade, Professor Robert Koch, holdt et opsigtsvækkende Foredrag, som allerede er blevet refereret og tommeteret i lange Telegrammer til alle Verdens Aviser. Efter „Kringjaaa“ skal vi meddele Indholdet af dette Foredrag, som antagelig vil blive Genstand for megen Diskussion.

Interessen ved Foredraget ligger — som man allerede vil have set af vore Telegrammer — deri at Professor Koch mener at have paavist en saadan Forstel mellem Tuberkulose hos Dyr og Tuberkulose hos Mennesker, at den genfældige Smittefarelse mellem Dyr og Mennesker maaske kan ansees for udelukket. Professor Koch begynder med at fremholde, at ved Tuberkuløsen som ved alle andre smitsomme Sygdomme gaar det af tilintetgørelse Omstedt Rod og ikke spille sine Kræfter paa uoverskuelige og uoverskuelige Forholdsregler. Men nu er Spørgsmaalet, om de Forholdsregler, man har truffet eller er i Færd med at træffe, virkelig rammer Tuberkuløsen Rod, saaledes at Sygdommen før eller senere maa dø ud.

For at bevare dette Spørgsmaal, er det først og fremmest nødvendigt at undersøge, hvorledes Tuberkuløsen smitter. I de aller fleste Tilfælde har som bekendt Tuberkuløsen sit Sæde i Lungerne, og af dette Faktum drager man med Rette den Slutning, at Sygdoms spirerne d. v. s. Tuberkelbacillerne maa være komne ind i Lungerne ved Indaandning. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorfra de indaandede Tuberkelbaciller er komne, herfter der heller ingen Tvivl. Dvært imod ved vi med Bestemthed, at de optages i Luften fra Tæringspatienternes Snyt. Dette Snyt indeholder — særlig paa Sygdommens mere fremskredne Stadier — næsten al Tid Tuberkelbaciller og det undertiden i utrolige Mængder. Ved Hoste, ja undertiden endog ved Tale svinges de ud i Luften i bitte smaa Draaber d. v. s. i fugtig Tilstand og kan da straks oversæres Smitten paa Personer, som tilfældigvis er i Nærheden. Efter det kan ogsaa tørre ind — f. Eks. i Lommeaflaader eller paa Gulvet — og pulveriseres da til Støv, som gaar over i Luften. Tæringspatienternes Snyt maa saaledes betragtes som Tuberkuløsen hovedsagelige Smittekilde. Om dette Punkt er alle enige. Men saa kommer vi til det Spørgsmaal, om der ikke ogsaa findes andre Smittefærdige, som ligeledes maa tages i Betragtning ved Tuberkuløsen Betæmpelse. Tidligere har man lagt megen Vægt paa Tuberkuløsen Overførelse ved Avr. Men nu er det ved grundigere Undersøgelser blevet beviist, at Rent arvelig Tuberkulose ikke er nogen absolut Umulighed, forekommer den dog saa sjældent, at vi er berettigede til fuldstændig at se bort herfra ved vore Foranstaltninger til Tuberkuløsen Betæmpelse.

Men der eksisterer i Følge den almindelige Mening endnu en farlig Smittekilde, og det er Sygdoms spirernes Overførelse fra tuberkel-syge Dyr til Mennesker. Denne Smittekilde betragtes i Almindelighed nu om Stunder som beviist, og mange anser den endog for saa farlig, at de gør Raad paa de mest energiske Forholdsregler imod den. Professor Koch har imidlertid anstillet Undersøgelser, som har bibragt ham en ganske anden Mening end den almindelige.

Tuberkulose er hidtil blevet iagttaget hos næsten alle Husdyr, men hyppigst hos Høns og Kæer. Tuberkuløsen hos Høns adskiller sig imidlertid i den Grad fra den menneskelige Tuberkulose, at vi kan lade den gaae af Betragtning som Smitte-Kilde. Den eneste Form af Dyr-Tuberkulose, som vi behøver at tage i Betragtning, er derfor Tuberkuløsen hos Kæer, og hvis denne virkelig lod sig overføre paa Mennesker, vilde det ofte kunne ske gennem Mælk og Kød af tuberkel-syge Dyr.

„Mere end i min første Afhandling om Tuberkuløsen Etiologi“ — siger Professor Koch — „tog jeg mine Forbehold lige overfor den Antagelse, at Tuberkuløsen hos Mennesker og hos Kæer er identisk. Der forelaa ikke den Gang konkluderende Rendsgerninger, som satte mig i Stand til at sige klart mellem de to Former af Sygdommen; men der forelaa heller ingen Beviser for dens absolute Identitet, og jeg maatte derfor lade Spørgsmaalet uafgjort. Jeg har senere gentagne Gange anstillet Undersøgelser med Hensyn til dette Spørgsmaal; men saa længe jeg eksperimenterede med smaa Dyr, saa-

berkløse hos Mennesker er forfælsk fra Tuberkulose hos Dyr, og at Dyr-ene ikke er modtagelige for den menneskelige Tuberkulose. Det vil dog være meget ønskeligt, om disse Eksperimenter blev gentagne af andre, for at al Tvivl om Resultatets Rigtighed kan blive fjernet. Den tyeste Regering har paa Grund af denne Sags store Betydning nedsat en Kommission til at gøre yderligere Undersøgelser.

Men hvorledes forholder det sig nu med Menneskets Modtagelighed for Dyrernes Tuberkulose? Dette Spørgsmaal har langt større Betydning for os end det omvendte om Kæernes Modtagelighed for den menneskelige Tuberkulose, stent ogsaa dette er vigtigt. Det er umuligt at give et direkte Svar paa dette Spørgsmaal, fordi de berill fornødne Eksperimenter med Mennesker naturligvis er udelukkede. Indviet kan vi dog give os i Raad med det. Det er en bekendt Sag, at Mælk og Smør, som fortares i de store Byer, meget ofte indeholder store Mængder af levende Tuberkel-Baciller fra Kæer, hvad der noksom er beviist ved de talrige Smitte-Eksperimenter med saadanne Mejeri- produkter paa Dyr. De fleste af de store Byers Beboere fortærer altsaa daglig Tuberkelbaciller fra Kæer og selvretager saaledes ufrivillig med sig færdige Eksperimenter, som vi Lager ikke har Frihed til at foretage. Hvis nu Tuberkelbaciller fra Kæer var i Stand til at smitte Mennesker, maatte der blandt de store Byers Indaaendere, særlig Børnene, forekomme talrige Tilfælde af Tuberkulose forarsagede ved Tuberkel-Baciller i Næringsmidlerne, og de fleste Medicinere tror ogsaa, at saa er Tilfældet.

I Virkeligheden forholder det sig imidlertid ikke saa. Et af Tilfælde af Tuberkulose er blevet forarsaget ved Tuberkel-Baciller i Næringsmidlerne, men kun med Sikkert hedsantoges, naar Jordbærorganerne angribes først, d. v. s. naar der foreligger et Tilfælde af saakaldt primær Tuberkulose i Munden. Blandt de mange Tilfælde af Tuberkulose, som jeg har undersøgt efter vedkommende Patienters Død, kan jeg kun huske to Tilfælde af primær Tuberkulose i Jordbærorganerne, og i Bøbet af fem Aar foretom kun ti Tilfælde af primær Tuberkulose i Jordbærorganerne blandt det store Antal Tilfælde, som efter Døden undersøgtes paa Varmhøjtehospitalen i Berlin.

Blandt 933 Tilfælde af Tuberkulose hos Børn ved „Reiser og Keisersinde Friedrichs Hospital“ fandt Baginist aldrig Tuberkulose i Jordbærorganerne, uden at der samtidig var Tuberkulose i Lungerne eller Bronchierne, og Biebert fandt kun 16 Tilfælde af primær Tuberkulose i Jordbærorganerne blandt 3104 Tilfælde af Tuberkulose hos Børn, som han undersøgte efter Døden. Jeg kunde fra den hidværende Litteratur anføre meget mere Statistik af samme Art, som klart viser, at primær Tuberkulose i Indvoldene, særlig blandt Børn, er en forholdsvis sjælden Sygdom, og med Hensyn til de saa Tilfælde af denne Art, som foreligger, er det ingenlunde sikret, at de har været forarsagede af Tuberkelbaciller fra Kæer. De kan lige saa let være forarsagede ved de vidt udbredte menneskelige Tuberkelbaciller, som paa en eller anden Maade kan være komne ind i Jordbærorganerne — f. Eks. ved Svælgning af Mundspyt. Hidtil har ingen i saadanne Tilfælde med Sikkert hedsantaget, om Tuberkuløsen i Indvoldene havde menneskelige eller dyriske Oprindelse. Nu kan vi imidlertid sætte den paa Prøve. Alt, hvad der behøves, er at renske de Tuberkelbaciller, som findes i det tuberkuløse Materiale, og forvise sig om, hvorvidt de har sin Oprindelse fra Kæer, ved at indsprøjte Kæer med dem. I et halvt Aar har jeg beskæftiget mig med saadanne Undersøgelser; men paa Grund af vedkommende Sygdoms Sjældenhed, har jeg kun kunnet foretage et litet Antal Eksperimenter. Resultaterne af disse Undersøgelser taler imidlertid ikke til Gunst for den Antagelse, at Dyr-Tuberkuløsen kan overføres til Mennesker.

Stent det vigtige Spørgsmaal, om Mennesket er modtageligt for Kæernes Tuberkulose, endnu ikke er absolut afgjort og heller ikke tillader nogen absolut Afgørelse i Dag eller i Morgen, maa man ikke desto mindre have Frihed til at sige, at hvis en saadan Modtagelighed er til Stede, saa forekommer dog en Smitteoverførelse fra Dyr til Mennesker yderst sjælden. Smitte ved Mælk, Smør og Kød af tuberkulose Dyr forekommer næppe oftere end Overførelse ved Avr, og jeg anser det derfor ikke for tiltraaabeligt at gribe til Forholdsregler mod den.

Ovenstaaende er den opsigtsvækkende Del af Prof. Kochs Foredrag. Resten af Foredraget omhandler væsentlig Midlerne til Betæmpelse af Tuberkuløsen Overførelse fra Menneske til Menneske. Blandt disse Midler frem-

fører han især: Tilbebringelsen af rummeligere Boliger for de fattige, saaledes at disse ikke behøver at leve saa tæt sammen — Oprettelsen af særlige Tærings-Hospitaler eller særlige Tæringsafdelinger ved allerede forhaandene værende Hospitaler — Indførelse af en mere eller mindre begrænset Anmeldepligt — og Udbredelse af Kundskab om Raaden, hvorpaa Tuberkuløsen smitter.

Prof. Kochs Foredrag ses at have vakt stor Opsigt, men ogsaa megen Tvivl og Modsigelse. Den almindelige Mening er vistnok, at den energiske Forfatter er lidt for rast til at støde i Bæsin om sine egne Opdagelser; imaan han endnu glemte hans ved faste Kundgørelse af „Tuberkuløsen“ Gøne til at helbrede Tuberkulose. Blandt de Forfattere, som straks har aabnet Mod at drage altfor trugge Slutninger af denne aller nyeste Opdagelse: Ufrivilligheden ved at lade Mennesker nyde Mælk og Kød af tuberkulose Kæer, hvor saafte gamle Prof. Virchow i Berlin, Kochs tidligere Kollega, fortjente den stærkeste Opmærksomhed. Virchow har nemlig til en Bladmand udtalt, at han for sit Vedkommende fæstede mere Vægt til Paalideligheden af de Undersøgelser, som foretoges af det danske Sundhedsraad netop om Kæer-tuberkuløsen Gøne til at smitte Mennesker. Det er paa denne „København-Store“ Erfaringer, at den moderne Lovgivning støtter sig, naar den spærrer Grænserne mod Indførsel af tuberkulose Dyr.

„Tro De maaske, Sagen er op- og afgjort, fordi Kochovre i London har fremst sit Paastande og afstaaet enhver Modsigelse med et: „Kom her tal!“ Nej, jeg skal lige Dem en Ting: Koch er ikke noget Rom, og Spørgsmaalet er endnu langt fra sin Løsning.“

Dr. Penner's GOLDEN RELIEF
BETÆNDELSE
Halsmerter, Hovedpine (3 Minutter), Tandpine (1 Minut), Udslæt, Feber, og alle Forvoldninger. Berømt af alle. Præparatet fra 14130 Minutter.
Hos Handlende. Se nærmere p. Post 66, Fredningsk.

1000000
Lättade Kvinnor
Wine of Cardui
har bibringat varaktigt Lättad till en million lidande kvinnor hvilka voro på väg att stiga ned i en tidlig graf. Mrs. Mitchell hälsar oss försvunnna då Wine of Cardui utträttade en underbar kur i hennes fall. Hon led af plågor förorsakade af rubbad modersmjöl, hvita flusen samt allt för ymnigt reningslöde. Nervsystemet förlamad sig. På kom ett försök af Wine of Cardui samt den derpå följande kuren. Mrs. Mitchell's erfarenhet började vara nog för att rekommendera Wine of Cardui till alla lidande kvinnor.

WINE OF CARDUI
har alla råd att köpa. Begär af Eder apotekare en \$1.00 flask af Wine of Cardui, och emottag interannat.
Mrs. Wm. Mitchell, South Gaston, N. C. Wine of Cardui samt Theodor's Black Draught har utträttade en underbar kur af rubbad modersmjöl, hvita flusen och allt för ymnigt reningslöde. Inträde hvarje vecka för två månaders tid och vore mycket påfrestande. Min namn förmåde mig att försöka Wine of Cardui och Theodor's Black Draught, och nu har hvita flusen försvunnit och jag är återställd till hälsa.
För råd vid sjukdomsfall som fordra särskild behandling tillkänni The Ladies' Advisory Institution, The Chattanooga Medicine Co., Chattanooga, Tenn.

Den berömda Ideal
Brod Maskine
er vel kendt i Danmark.
Enhver Husmoder
har Brug for en.
Koster kun \$2.00.
Agenter ønses.
Send \$2 med Money Ordre
til
H. P. Ekstrom & Co.,
47 Grand Ave. CHICAGO.

NORTH-WESTERN
Vancouver
F. E. & M. V. R. R. er den bedste til og fra
Blak Hills,
Deadwood og Hot Springs
Sjyd Dakota.

høver han især: Tilbebringelsen af rummeligere Boliger for de fattige, saaledes at disse ikke behøver at leve saa tæt sammen — Oprettelsen af særlige Tærings-Hospitaler eller særlige Tæringsafdelinger ved allerede forhaandene værende Hospitaler — Indførelse af en mere eller mindre begrænset Anmeldepligt — og Udbredelse af Kundskab om Raaden, hvorpaa Tuberkuløsen smitter.

Prof. Kochs Foredrag ses at have vakt stor Opsigt, men ogsaa megen Tvivl og Modsigelse. Den almindelige Mening er vistnok, at den energiske Forfatter er lidt for rast til at støde i Bæsin om sine egne Opdagelser; imaan han endnu glemte hans ved faste Kundgørelse af „Tuberkuløsen“ Gøne til at helbrede Tuberkulose. Blandt de Forfattere, som straks har aabnet Mod at drage altfor trugge Slutninger af denne aller nyeste Opdagelse: Ufrivilligheden ved at lade Mennesker nyde Mælk og Kød af tuberkulose Kæer, hvor saafte gamle Prof. Virchow i Berlin, Kochs tidligere Kollega, fortjente den stærkeste Opmærksomhed. Virchow har nemlig til en Bladmand udtalt, at han for sit Vedkommende fæstede mere Vægt til Paalideligheden af de Undersøgelser, som foretoges af det danske Sundhedsraad netop om Kæer-tuberkuløsen Gøne til at smitte Mennesker. Det er paa denne „København-Store“ Erfaringer, at den moderne Lovgivning støtter sig, naar den spærrer Grænserne mod Indførsel af tuberkulose Dyr.

„Tro De maaske, Sagen er op- og afgjort, fordi Kochovre i London har fremst sit Paastande og afstaaet enhver Modsigelse med et: „Kom her tal!“ Nej, jeg skal lige Dem en Ting: Koch er ikke noget Rom, og Spørgsmaalet er endnu langt fra sin Løsning.“

Dr. Penner's GOLDEN RELIEF
BETÆNDELSE
Halsmerter, Hovedpine (3 Minutter), Tandpine (1 Minut), Udslæt, Feber, og alle Forvoldninger. Berømt af alle. Præparatet fra 14130 Minutter.
Hos Handlende. Se nærmere p. Post 66, Fredningsk.

1000000
Lättade Kvinnor
Wine of Cardui
har bibringat varaktigt Lättad till en million lidande kvinnor hvilka voro på väg att stiga ned i en tidlig graf. Mrs. Mitchell hälsar oss försvunnna då Wine of Cardui utträttade en underbar kur i hennes fall. Hon led af plågor förorsakade af rubbad modersmjöl, hvita flusen samt allt för ymnigt reningslöde. Nervsystemet förlamad sig. På kom ett försök af Wine of Cardui samt den derpå följande kuren. Mrs. Mitchell's erfarenhet började vara nog för att rekommendera Wine of Cardui till alla lidande kvinnor.

WINE OF CARDUI
har alla råd att köpa. Begär af Eder apotekare en \$1.00 flask af Wine of Cardui, och emottag interannat.
Mrs. Wm. Mitchell, South Gaston, N. C. Wine of Cardui samt Theodor's Black Draught har utträttade en underbar kur af rubbad modersmjöl, hvita flusen och allt för ymnigt reningslöde. Inträde hvarje vecka för två månaders tid och vore mycket påfrestande. Min namn förmåde mig att försöka Wine of Cardui och Theodor's Black Draught, och nu har hvita flusen försvunnit och jag är återställd till hälsa.
För råd vid sjukdomsfall som fordra särskild behandling tillkänni The Ladies' Advisory Institution, The Chattanooga Medicine Co., Chattanooga, Tenn.

Den berömda Ideal
Brod Maskine
er vel kendt i Danmark.
Enhver Husmoder
har Brug for en.
Koster kun \$2.00.
Agenter ønses.
Send \$2 med Money Ordre
til
H. P. Ekstrom & Co.,
47 Grand Ave. CHICAGO.

NORTH-WESTERN
Vancouver
F. E. & M. V. R. R. er den bedste til og fra
Blak Hills,
Deadwood og Hot Springs
Sjyd Dakota.

100 DINE
Brit
Land!
I den Læste Koloni paa „Soo“ Banen
I WARD COUNTY,
NORD DAKOTA.

Over 600 Danste har taget Land i denne Koloni, udvalgt af Kirkesamfundets Komite, og af disse har allerede de fleste bosat sig der. Endnu kan der faas godt Land til „Hjemstæd“ der.
Der tiltrænges danske Forretningsmænd i den nye By „Florion“ (Postbylle P. O.) i Settlementet.
Den 1ste og 3die Tirsdag i hver Maaned sælges paa de fleste Stationer billig Returbilletter til Landsfærdere eller de kan faas fra Minneapolis til Landet ved at henvende sig til „Soo“ Banens Landkontor.
Ligeledes haves Brærieland i Minnesota og Dakota, og billigt Skovland i Wisconsin og Michigan paa „Soo“ Jernbanen. Lave Jernbanespriser. — Estriv efter Landfort og tilfærdere Forklaringer til
D. W. CASSEDAY,
Land and Industrial Agent „Soo“ Ry.
Minneapolis, Minn.

Stue-Digler til meget nedfattede Priser.
Verdens bedste Maskinfabrikation, Ven & Death, 1100 West Street, Chicago, Ill. for altformodige Maskiner. Hver Dags og 2 1/2 Cents, for langt for 500, nu 250; 2 1/2 Cents, for et 1 1/2 Cents, nu 2 1/2 Cents. Strøge Digler fra \$10 til højere Priser. Fra 100 paa 2 Cents er meget lav. Hver Digler overalt. Hver Digler har mange nye Forbedringer og er langt de bedste. Sættes i Gang efter Katalog.
Lyon & Healy, 50 ADAMS ST., CHICAGO, ILL.

En god Ven er ved en Jule eller Nytårs Gave.
En ha spaa farde, lavet af det bedste Aar vil blive et. Gave som medbringer med sig det Beste. Send et L. H. til Jule eller Nytårs Gaver og Priser af 7 Slags Daas over 4 Brænding. I King og en Blomst. Send efter Priser gratis. Kan se for alle Slags Digler 1 1/2 Cents. H. H. 2 Union City, 1415, 7 Str. E., Baltimore, Md.

10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.

10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.

10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.

10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.
10 Mars Garanti.

Pianoer og Orgler.

Kun giv mig Anledning til at give Dig noget angaaende Priser og Metal til Skilt, og ingen har bedre Betingelser til Stude. Spis naar De skriver hoo De ønsker, Piano eller Orgel.
Geri Haukland,
Minneapolis Music Company,
606 Nicollet Avenue,
Minneapolis, Minn.

FRU OLSEN'S

TRADE MARK
VÆRDIFULDE SALVE.
Brugsanvisning. Smør lidt paa en liden nedlag og læg paa Saaret.
Sølges hos
FRU OLSEN,
97 W. 20. St. Bayonne, N. J.
PRIS 25c.

DON'T BE FOOLED!

Tak the genuine, original ROCKY MOUNTAIN TEA Made only by Madison Medicine Co., Madison, Wis. It keeps you well. Our trade mark cut on each package. Price, 25 cents. Never out of stock. Accept no substitutes.
Fru Olsens Salve er udmerket for brandsaar, bylder, gamle saar, eczema, skjoldspor, saare brystvorter og alle andre hudsygdomme.
Til enhver, som indsender 25 cents i Frimærker, vil vi sende Salven frit.

Alter-Materier

og andre Kunstmaterier, saaledes Portraetter, Blomster samt Kunstfløjs og Marine Scener o. s. v. udføres smukt og billigt. Besøge og fine indrettede Raarce (Table Colors) og prepared canvas benyttes. Bestillinger modtages paa Tegninger til Almindelighed o. s. v.
H. JENSEN,
18 North Main St. Council Bluffs, Ia.

Symaskiner.

Billige Priser. Gode Maskiner.
Vi ser os i Stand til at bringe vore Kædere nogle specielle Tilbud paa første Klasse Symaskiner, i Følge en Kontrakt, vi har med Fabrikanten af en af de bedste Symaskiner, der fabrikeres.
„Danstieren“ Nr. 1 er i alle Maader en god, solid og billig Symaskine. Den sår hurtigt, uden Støj, har 4 Kluffer og er af nyeste Konstruktion. Der gives 10 Mars Garanti paa Maskinen. Enhver Kæber vil blive fuldt tilfreds med en saadan Symaskine, og skalde den ikke være tilfredsstillende, kan den tilbageendes.

„Danstieren“ Nr. 1.

Pris: \$16.75.
„Danstieren“ Nr. 2 er absolut den bedste Symaskine, der fabrikeres, og kan maale sig med hvilken som helst Maskine til langt højere Priser. Den har tillige den fordel frem for „Danstieren“ Nr. 1, at den kan lukkes ned.
Drevar er det udføres, efter Kød rens Dnsle, enten i Eg eller Valnøddetræ.

„Danstieren“ Nr. 2.

Pris: \$18.75.
Vi skal gerne bevare alle Spørgsmaal med Hensyn til disse Maskiner og give Oplysninger frit. Estriv kun til os, og vi vil give nærmere Forklaring. Bøbet bedes sendt med Bestillingen.
Til ovennævnte Priser maa Kæberne lægge Fragten til deres nærmeste Jernbanestation, Fragten er 25 Cents for hver 500 Mil og betales ved Modtagelsen.
Til saadanne, som mulig tænke, at vi ikke kan levere Maskiner til de nævnte Priser, skal bemærkes, at enhver Kæber, som ikke skalde finde Maskinerne i enhver Henseende som bedre, kan sende dem tilbage, og vi skal sjældent returnere det betalte Bøbet samt Udslag for Fragt etc.

Danish Luth. Publ. House.

Edsbjerg

Danish Luth. Publ. House.

Edsbjerg